२५॥ औदुम्बरबहुले देशे मूञ्जः तिस्रो रात्रीर्वसति । निषादे ॥२६॥ निषादानां मध्ये अपरास्तिस्रो वसति । सं° अरण्ये तिस्रो रात्रीरुषित्वा निषादानां समीपे वसति । जने ॥२७॥ तिस्रो रात्रीर्वसति । समाने जने ॥२८॥ अपरास्तिस्रः । अप्रसिद्धत्वात्स्वयमेवाह · वैश्यो जनो राजन्यः समानजनः श्रुतेः ॥२९॥[1] सं° राजन्यः क्षत्रियः । ग्राम्याभोजनं निषादानां मृन्मयापानं च ॥३०॥ निषादानामस्यैष नियमः । सं° तत्र वसता यजमानेन निषादानां सम्बन्धि यद्ग्राम्यं व्रीहियवादि तस्याभोजनम् · मृ°च तत्र वसता मृन्मयपात्रेणोदकपानं न कर्तव्यम् । संवत्सरं न याचेत् ॥३१॥ किंचिदपि ।

दीयमानं न प्रत्याचक्षीत ॥३२॥ संवत्सरमेव । यमाभ्यां वा यजेत पूर्वापराभ्याम् ॥३३॥ यमाभ्यां वाभिजिद्विश्वजिद्भ्यां यजते · तत्र पूर्वं कृत्वापरः क्रियते · पौर्वापर्ये[2] हि यमशब्दो लोके दृष्टः । एवं प्राप्तऽआह · । सं° अथवा विश्वजिदभिजिद्भ्यां यमाभ्यां दर्शपूर्णमासवत्संहताभ्यां यजेत । पूर्वमभिजितेष्ट्वानन्तरमवश्यं विश्वजिता यजेत । युगपद्वा ॥३४॥ वाशब्दः पक्षव्यावृत्तौ · न पौर्वापर्येण[3] किं तर्हि युगपदेव · न हि कर्मणोः पौर्वापर्ये यमशब्दो वर्तते तस्मात्सहैव क्रिया · यत्तु लोके पौर्वापर्येऽपि यमशब्दो दृश्यते तत्रान्यथोपपद्यतऽइति । यमयागपक्षे कर्म निरूप्यते · दक्षिणोत्तरे देवयजने ॥३५॥ भवतः । तत्र च · दक्षिणमभिजितः ॥३६॥ पत्नीशालमुत्तरे ॥३७॥ देवयजने भवति ।

नानर्त्विजः ॥३८॥ नाना पृथक्पृथगृत्विजो भवन्ति देशभेदात् । तऽएव वा प्रभूत्वात् ॥३९॥ तऽएव वा ऋत्विजो भवन्ति न पृथक्त्वेन · प्रभवन्ति हि ते उभयोरपि देवयजनयोः दक्षिणेऽध्वर्युराध्वर्यवं करोति विरोधादुत्तरे प्रतिप्रस्थाता उक्तमाचार्येण (१. ७. ३०) वचनविरोधाभ्यामन्य इति · इह च युगपत्प्रवृत्तौ षोडशसंख्यैव ऋत्विग्विषया भवति · क्रतुद्वयाभिनिर्वृत्त्यर्थतया ब्रह्मा व्रियते तथोद्गात्रादयः तस्मात्तैरेव क्रतुद्वयमपि निर्वोढव्यमिति । सं° कुतः ब्रह्मादयो यत उभयत्र कर्म कर्तुं प्रभवन्ति । बाह्यिर्वेदिकानि समानानि ॥४०॥ बा°कानि यान्यङ्गानि दीक्षणीयादीनि तानि समानानि भवन्ति अगृह्यमाणविशेषत्वात् ।

---

१) See Lâṭyây. ८. २. १०-१२. २) and ३) पूर्वा° K.